

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 11. Quotuplex sit singulare, seu indiuiduum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

vnitas vniuersalis, vniuersalis fit, id est, constituens vnum multis commune. Per particulam autem *ab aliis distinctum* differt vnūquodque indiuiduum à reliquis omnibus. Vltimata enim rerum differentia, & simplicissima omnium, & sine quā nulla alia differentia potest constare, distinctio est, quā inuicem inter se distinguuntur; siquidem omnis alia differentia, aut per dissimilitudinem, aut per inæqualitatem constituenda venit, vt ex dictis *disp. 16.* constat, atque etiam ex hīc dicendis constabit: dissimilia autem, aut inæqualia esse non possunt, nisi, quæ sunt distincta, vt est notum. Cū tamen distincta esse possint, quæ nec dissimilia sunt, neque inæqualia, nullamque aliam subinde differentiam inter se habent præter distinctionem; & hæc necessariò sunt solo numero differentia, atque adeo indiuidua.

199 Dices. Pleraque indiuidua præter vnitatem numericam, & distinctionem ab aliis habent alias proprietates, quibus in quantum indiuidua discriminantur, vt potè in quibus aut dissimilia, aut inæqualia sunt, vt cernere est in hominibus; in brutis, in plantis eiusdem speciei, &c. Ergo male definitur indiuiduum per solam vnitatem numericam, & distinctionem ab aliis. Omisso modò antecedente, de quo *infra quæst. 14.* nego consequentiam. Primò, quia non debet defini vnum quodque per omnes suas proprietates, sicut est definitur per vnā ex primis, & notissimis, iuxta doctrinam tradendam *infra disputat. 25.* qualis in indiuiduo est vnitas numerica, & distinctio ab aliis. Secundò, quia multa sunt etiam indiuidua, quæ vt talia nullam aliam proprietatem habent præter vnitatem numericam, & distinctionem ab aliis, vt patet in circulis, & quadratis, aliisque huiusmodi figuris omnino similibus, æqualibusque, & eiusdem materiæ, in coloribus eiusdem speciei intensis, & extensis æqualiter: in partibus omnino homogeneis, æqualibusque multorum compositorum, &c. Per vnitatem ergo numericam, & distinctionem ab aliis solam debet defini indiuiduum, vt omnibus indiuiduis definitio communis sit. De quo vide dicenda *in super q. 12.*

200 Iam verò indiuiduum logicè sumptum, siue secundò intentionaliter duabus definitionibus desumptis ex Porphy. *cap. de specie* solet communiter defini. Prima in quantum prædicatum, seu prædicabile; secunda in quantum, subiectum seu subiicibile, sic: *Indiuiduum est, quod de vno solo prædicatur. Indiuiduum est, quod subiicitur speciei.* Quot tamen modis indiuiduum de vno solo sit prædicabile. Quomodo etiam non soli speciei, sed etiam generi, cæterisque prædicabilibus vniuersalibus, multisque aliis singularibus sit subiicibile, ex dicendis *quæst. seq.* constabit.

Q V Æ S T I O X I.

Quotuplex sit singulare, seu indiuiduum?

201 I Ndiuiduum physicè, seu primò intentionaliter sumptum tot modis diuidi posse, quot diuiditur ens, indubitatum est. Atque ita aliud est indiuiduum substantiale; aliud accidentale. Substantiale autem aliud spirituale; aliud corporeum. Corporeum rursus aliud viuens; aliud non viuens, &c. Accidentale similiter aliud est quantitatis; aliud relationis; aliud actionis; aliud passionis, &c. In quo

non opus est morari. Videantur diuisiones entis, *suprà disp. 9.* indicatæ.

202 Diuidunt præterea impræsentiarum indiuiduum physicè sumptum in vagum, & determinatum, sed hæc diuisio non est indiuiduorum propria, nam & conceptibus vniuersalibus conuenire potest, vt potè qui à nobis etiam concipi possunt vel determinatè, vel vagè, siue sub disiunctione. Tota quippe discretio conceptus vagi à determinato à nostro modo concipiendi promanat, quoniam à parte rei nihil omnino vagum est, sed cuncta omnino determinata sunt, determinatèque assignabilia, siue demonstrabilia non solum quoad esse, de quo nemo dubitat, sed etiam quoad respici in se, siue tangi per aliquem actum, siue respectum, vt nos censemus, & latè ostendimus *suprà disp. 10.* Quo iure etiam censemus, eos solum, qui res cognoscunt per species alienas, siue in alienis substitutis posse conceptus vagos formare, siue aliquid vagè concipere: non item eos, qui cognoscunt per species proprias tætis obiectis in se ipsis, atque adeo prout in se sunt vt *suprà iam disp. 2. q. 3.* tetigimus & latius *disp. 10.* citatè explicauimus. Vbi de his plura.

203 Aliter tamen diuidendum est indiuiduum primò intentionaliter sumptum in completum, & incompletum. Indiuiduum completum dicitur quodlibet integrum cuiusvis speciei indiuiduum, prout iacet à parte rei. Vt hic homo, hæc aqua integra, hæc albedo. Incompletum autem, quod est pars indiuidui completi aut physica, vt hæc pars aquæ, hæc pars albedinis, aut metaphysica, vt hæc formalitas huius hominis, scilicet hoc viuens, hoc animal, hoc rationale, &c.

204 Iam verò indiuiduum logicè, seu secundò intentionaliter sumptum, nimirum in quantum prædicabile, aut subiicibile eodem venit ordine diuidendum, quo vniuersale pariter in quantum huiusmodi *q. 7.* diuisum est. Tamen non tot diuisiones, quot vniuersale patitur.

205 Imprimis enim prædicabile indiuiduum aliud essentialè, aliud accidentale est subiecto, de quo prædicatur. Nam vel nihil adiciit *suprà* subiectum ipsum, & sic est prædicabile essentialè, vel aliquid adiciit, & sic accidentale est.

206 Deinde prædicabile indiuiduum essentialè nihil subiecto adiciens, aut repetit totum subiectum, aut partem subiecti dumtaxat. Si totum prædicabile indiuiduum essentialè totale poterit dici. Si autem partem; partiæ, nam pro his nomina propria non habemus. Pars autem, quam respicit partiæ, per aliam contrahibilis esse nequit, cū sit indiuidua vt supponimus, vnique dumtaxat subiecto, non pluribus conueniens (in quo prædicabile indiuiduum partiæ à prædicabili vniuersali partiali discriminatur). Potest tamen esse aut contractiua alterius, aut non contractiua. Si contractiua; erit prædicabile indiuiduum differentiale, siue differentia indiuidualis. Si verò non contractiua; erit prædicabile indiuiduum innominatum. Quale erit vtrique, si sumas concretum indiuiduale adiectiuum, coalescens præcisè ex subiecto, & ex duabus proprietatibus indiuidui vt formis; de eoque alteram eorum proprietatum prædices pariter in concreto, vt dicebamus in simili *q. citatè* de prædicabili vniuersali innominato. Vnde vides prædicabilia indiuidua essentialia tria hæcenus esse; quia tamen duo partialia aut metaphysicè, aut physicè talia esse possunt, exunt omnino quinque. Cū talia prædicabilia vniuersalia essentialia formaliaque & directa sint decem, quinque metaphysica,

Disp. XVII. De vnitare & plural. rer. Quæst. XII. 59

sica, & quinque physica, vt in eadem quæstione monstratum est.

107 Iam prædicabile indiuiduum accidentale adiciens aliquid subiecto, aut est subiecto necessarium, quia hoc cum illo connexum est, aut est subiecto contingens, quia hoc sine illo potest esse: si necessarium; passio propria, siue proprietas subiecti erit. Si verò contingens; accidens proprium. (Hic enim non habet locum diuisio passionis, & accidentis in proprium & commune, sicut in prædicabili vniuersali, cum sermo sit de indiuiduali pluribus non communi.) Ambo autem prædicabilia hæc aut metaphysica, aut physica possunt esse: quatenus id, quod subiecto adiungitur, aut metaphysicè dumtaxat, seu per rationem nostram, aut physicè, & re ipsâ ipsi subiecto adiectum est. Quod prædicabilia indiuidua accidentalia quatuor habentur sunt. Rursus verò physica, aut intrinseca, siue adherentia subiecto, aut ei extrinseca, aut mixta ex utroque esse possunt. Metaphysica autem aut adæquatè, aut inadæquatè dumtaxat ipsi subiecto identificata. Quo cuncta iam sunt decem.

108 Quorum præterea prædicabilium indiuiduum tam accidentalium, quàm essentialium pleraque alias diuisiones subire possunt penes diuersos modos prædicationis formales, vel materiales, seu identitæ, directæque, vel indirectæ. Ac denum prædicabile indiuiduum, quemadmodum prædicabile vniuersale, aut substantiale, aut accidentale, aut complexum, aut incomplexum, aut positium, aut negatiuum, aut categorematicum, aut syncategorematicum esse potest. Quas omnes diuisiones non opus est in præsentia, distinctius persequi. Recognoscatur tota ea quæstio 7. citata, vbi latè sunt expostæ in simili; vnde hæc cum proportionem transferri poterunt. Indidemque licebit etiam colligere, quomoddò etiam subiectibilibas respectu eorum, quæ de ipso prædicabilia sunt, affectio quædam logica est indiuidui. Et quot præterea modis illud in quantum subiectibile possit diuidi. Sat fuerit hic prædicta attingisse, vt iterum pateat, quàm diminitutè hucusque Logici processerint in diuisione prædicabilium, atque subiectibilium. Cum tamen hæc plurimi inter sit ad ipsam logicam, sicut & ad quamlibet scientiam intret diuisio exacta materię eius.

QVÆSTIO XII.

An dari possit vna ratio communis indiuiduis?

109 Conueniunt omnes indiuiduis logicè, seu secundò intentionaliter sumptis vnā rationem communem dabilem esse, de factoque dari: omnia quippe indiuidua planè conspirant in hoc, quod est esse prædicabilia de vno, & subiectibilia speciei, cum enim in his accidentibus similia sint, quantumvis seorsim ab illis sint inter se diuersa, bene poterit ex concretis, quæ ex talibus accidentibus, tanquam ex formis, ex ipsisque indiuiduis physicis, tanquam ex subiectis resultant, ratio quædam vna, & communis abstrahi, siue adunari, quemadmodum ex quibusvis aliis concretis formarum inter se similium, quantumvis subiecta sint diuersa, abstrahitur, siue adunatur, vt ex omnibus albis, ex omnibus nigris, ex omnibus cali-

dis, &c. iuxta doctrinam vniuersalem statutam, quæstione 8.

Controuersia igitur solùm est; an possit dari vna ratio communis indiuiduis physicè, seu primò intentionaliter sumptis, in quantum indiuidua sunt. Quod addo, quia certum est ab indiuiduis absolutè spectatis abstrahi rationem communem specificam genericam, &c. Omnis quippe ratio vniuersalis ab indiuiduis desumitur immediatè, aut mediatè, quandoquidem à parte rei cuncta entia sunt indiuidua, cum nullum à parte rei sit vniuersale, vt supra quæst. 5. statutum est. Sed difficultas est, an dari possit ratio communis indiuiduis vt indiuiduis, siue vt constitutis, & differentibus per differentias indiuiduales. Negant Caiet. cap. de specie, ibidemque Albertus, Sorus, Tolerus, Louanienses, & alij. Quibus subscribit Fonseca lib. 5. Metaph. cap. 6. quæst. 5. sect. 4. & cap. 228. quæst. 11. sect. 3. Affirmant tamen Rub. cap. de specie, quæst. 6. Soar. disp. 5. Metaph. sect. 2. num. 18. & seqq. & disp. 6. sect. 8. num. 13. & 14. Petr. Hurtad. disp. 5. Log. sect. 7. Arriag. disp. 7. Log. sect. 4. sub. 2. & alij Recentiores communiter.

Propositio 1.

Quoties plura indiuidua in aliquâ proprietate (vltia vnitatem numericam, & distinctionem ab aliis) eorum, quæ non censentur variare speciem, sunt similia, aut æqualia, ab eis prout talem proprietatem habentibus optimè potest abstrahi ratio communis.

Sic à pluribus lineis palmaribus ratio vna lineæ palmatis, à pluribus calidis in quarto gradu ratio vna calidi vt quatuor; à pluribus actionibus eiusdem numero principij, & termini ratio vna actionis talis principij, & termini; à pluribus hominibus complexione biliosis ratio vna hominis biliosi, & à pluribus pituitosis ratio vna hominis pituitosi abstrahi potest, à cæterisque huiusmodi pauciter. Probatur facile, quia talia indiuidua quoad talem proprietatem exactè similia, & æqualia concipiuntur à nobis æquè, ac quoad rationem specificam, & genericam, quoad aliasque formalitates ipsis communes, vt ex se testante experientia satis apparet; aliundèque abstractâ formalitate talis proprietatis relinquitur in eis alius conceptus, quo indiuidualiter distinguantur, nimirum distinctio vniuscuiusque ab aliis, aut etiam vnitatis numerica: ergo non est vnde repugnet eiusmodi proprietatem à nobis concipi vt vnā, atque communem talibus indiuiduis, de factoque citra dubium ita concipitur. Quocirca existimo propositioni præsentī neminem posse dissentire.

Solùm potest controuersia esse, cur huiusmodi proprietates dicantur non variare speciem, itaque vt lineæ palmares specie diuersæ dicantur à lineis pedalibus, & calores vt quatuor à caloribus vt sex, & actiones eiusdem agentis, & termini ab actionibus plurium agentium, & plurium terminorum prorsus similia, & pituitosi hominis à biliosis, & cætera huiusmodi. Dico quia imprimis solùm reputantur communiter, dicunturque absolute loquendo specie diuersa ea, quæ rigorosè, & propriè sunt dissimilia; non item, quæ in æqualia sunt quocunque genere in æqualitatis. Vnde illud natum est vulgare proloquium; *magis, & minus non variant speciem*. Lineæ autem palmares lineis pedalibus non sunt dissimiles, sed in æquales; Similiter